

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒-๔๓/๒๕๕๒

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลจังหวัดสกีวส่งคำโต้แย้งของจำเลย ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๕

ศาลจังหวัดสกีวส่งคำโต้แย้งของจำเลย ซึ่งเป็นผู้ร้องรวม ๒ คำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย รวม ๒ ฉบับ ประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด
(มหาชน) และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย
เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามคำร้องของผู้ร้องทั้ง ๒ คำร้อง ปรากฏว่า บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) และ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ต่างเป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสกีว สรุปแต่ละ
คำร้องได้ความว่า

๑) คดีหมายเลขคำ ที่ ๘๐/๒๕๕๑ ระหว่าง บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) โจทก์
ฟ้อง นายสุชาติ อำนวยมงคลพร ที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ร้อง นางภัทวดี ทองสอาด ที่ ๒ นางสาวเนรัญชลา อุทัง
ที่ ๓ จำเลย เรื่อง ตัวสัญญาใช้เงิน จำนอง โดยขอให้จำเลยทั้งสามร่วมกันและหรือแทนกันชำระหนี้
แก่โจทก์ จำนวน ๓,๔๕๓,๑๕๑.๘๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี ของต้นเงิน
จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้นแก่โจทก์

๒) คดีหมายเลขคำ ที่ ๘๘๘/๒๕๕๐ ระหว่าง ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โจทก์
นายสุชาติ อำนวยมงคลพร จำเลย เรื่อง สัญญาเบิกเงินเกินบัญชี จำนอง โดยขอให้จำเลยชำระเงิน
จำนวน ๑๗,๓๖๓,๗๗๕.๐๗ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕.๒๕ ต่อปี จากต้นเงิน
๑๖,๘๓๔,๑๕๓.๘๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้นแก่โจทก์

ผู้ร้องทั้งสองให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ โดยเฉพาะประเด็นการคิดอัตราดอกเบี้ยนั้น จำเลยเห็นว่า
การที่โจทก์คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี โดยอาศัยประกาศบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน)
เรื่อง กำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดสูงสุดของบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) อาจเรียกจาก
ลูกค้าได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ภายใต้ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนด
ให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลด

ที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ โดยอาศัยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ย่อมเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ทั้งนี้ เพราะ (๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน.....” (๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ บัญญัติว่า “ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้น ก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี” (๓) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “บุคคลใด (ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้.....บุคคลนั้นมีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ต้องระวางโทษ.....” จากบทบัญญัติตาม (๑) (๒) และ (๓) บุคคลย่อมเสมอกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกัน จำเลยหรือประชาชนทั่วๆ ไป ต่างก็เป็นบุคคลตามกฎหมาย โจทก์หรือสถาบันการเงินต่างก็เป็นบุคคลตามกฎหมาย เช่นเดียวกัน จำเลยหรือบุคคลทั่วๆ ไป นั้นเป็นบุคคลโดยธรรมชาติ โจทก์หรือสถาบันการเงินหาใช่เป็นบุคคลโดยธรรมชาติ หรือเป็นบุคคลที่แท้จริงแต่ประการใดไม่ โดยหลักแห่งธรรมชาติหรือเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โจทก์หรือสถาบันการเงินย่อมไม่อาจมีสิทธิเหนือบุคคลโดยธรรมชาติหรือบุคคลที่แท้จริงได้ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคมจะกระทำมิได้ ดังนี้ กฎหมายใดก็ดี ประกาศโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายใดก็ดี ที่ทำให้บุคคลได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน ย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ จำเลยทั้งสองจึงยื่นคำร้องให้ศาลจังหวัดสกี้ออกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาทั้งสองคำร้องแล้ว เห็นว่า มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาวินิจฉัยเข้าด้วยกัน พิเคราะห์แล้วมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยสองประเด็น

ประเด็นที่ ๑ ว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศของบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) เรื่อง กำหนดอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลดเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย ที่ ๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ ไว้แล้วว่า ประกาศนาคาการแห่งประเทศไทย ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ฉบับแรก ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ (๑) (๒) แต่ประกาศดังกล่าวมิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ส่วนประกาศของ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ มิใช่ประกาศของทางราชการ จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย

ส่วนประกาศนาคาการแห่งประเทศไทย ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ฉบับที่ ๒ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่าประกาศนาคาการแห่งประเทศไทย ดังกล่าวไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๒ ว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

สรุปแล้ว ประเด็นทั้งสองข้อ ไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องทั้งสอง

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ